

Asia: VN/9904/2025

Lausuntopyyntö väylälakien muutostarpeiden arviomuistiosta

Lausunnonantajan lausunto

Yleiset huomiot arviomuistiosta

Ympäristövaikutusten arviointiyhdistys Yva ry:n lausunto asiassa Lausuntopyyntö väylälakien muutostarpeiden arviomuistiosta (diaarinumero: VN/9904/2025)

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt lausuntoja arviointimuistiosta koskien väylälakien (ratalaki (110/2007) ja liikennejärjestelmästä ja maanteistä annettu laki (503/2005)) mahdollisia muutostarpeita. Yhdistys lausuu asiassa VN/9904/2025 oman toimialansa osalta.

Yksityisraiteita koskeva sääntely

-

Tutkimusoikeussääntely

-

Kiinteistökohtainen meluntorjunta

-

TEN-T-asetukseen liittyvät lainsäädännön kehittämistarpeet

-

Tunnelidirektiivin täytäntöönpanon täydentäminen

-

Varautumista ja häiriötilanteita koskeva sääntely väylälaeissa

-

Arviomuistiossa esitetyt muut muutostarpeet

Arviomuistion luvussa 8 nimeltään Muita muutostarpeita esitetään mahdollisuudesta säätää väylälakien mukaisen suunnittelun sekä laissa ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (252/2017) tarkoitetun YVA-menettelyn yhdistämisestä yhteismenettelyksi vastaavalla tavalla, kuin kaavoituksen ja YVA:n yhteismenettelystä on säädetty alueidenkäyttölaissa.

Arviomuistiossa (kohta 8.1, s. 45) esitetään, että vaikutusarvioinnin suorittamista yhteismenettelynä yhtenä prosessina ”puoltaisivat etenkin samaa hanketta koskevien useiden viranomaismenettelyjen vähentäminen, sääntelyn ja suunnitteluprosessien sujuvoittaminen ja tätä kautta kustannusten ja hallinnollisen taakan pienentäminen aiheuttamatta kuitenkaan terveys- tai ympäristöriskejä taikka ympäristön pilaantumisen vaaraa.” Yva ry kiinnittää huomiota siihen, että mainittujen hyötyjen realisoitumiselle ei ole muistiossa esitetty perusteluja. Kaavoituksen ja YVA-menettelyn yhteismenettelyä on käytetty sen tultua mahdolliseksi varsin vähän, eikä haettu sujuvoittumishyöty ole toteutunut kaikissa niissäkään tapauksissa, jossa yhteismenettely on tehty. Yhdistys ei pidä poissuljettuna, etteikö joissakin hankkeissa yhteismenettelyn toteuttaminen saattaisi hieman sujuvoittaa menettelykokonaisuutta, mutta katsoo, että muistiossa esitettyjen hyötyjen toteumista kaikissa hankkeissa ei voida suinkaan pitää varmana. Yhdistys viittaa tässä jo edellä mainittuun kaavan ja YVA:n yhteismenettelyyn, ja sen vähäiseen suosioon.

Ympäristövaikutusten arvioinnin sisältöä ei muutoksella ole tarkoitus keventää, vaan tuotettavan aineiston tulisi edelleen vastata sekä YVA-lain että väylälakien mukaisiin vaatimuksiin. Tätä yhdistys pitääkin välttämättömänä, jotta ympäristön suojelun tasoa ei heikennetä. Suomalaisessa YVA-menettelyssä keskeisiä elementtejä ovat YVA-ohjelmavaihe, joka ohjaa arviointityötä ja on tärkeä vaihe arvioinnin suuntaamisessa merkittävimpien vaikutusten selvittämiseen, sekä hankevaihtoehtojen tarkastelu. Näitä elementtejä ei sujuvoittamisen nimissä tule heikentää.

Yhdistyksen näkemys on, että ratalain 24 §:n ja LjMTL 29 §:n säädökset, joiden mukaan hankkeessa laadittavan YVA-menettelyn arviointiselostusta voidaan käyttää yleissuunnitelman vaikutusarviona, eikä samaa selvitystä vaadita uudelleen laadittavaksi, on tärkeä ja toimiva tapa yhdistää YVA-menettely ja väyläsuunnittelun vaikutusarviointi. Lisäksi väyläsuunnittelun kuulemismenettelyt (Ratal 22 § / LjMTL 29 §) ja YVA-lain mukainen kuuleminen voidaan järjestää samanaikaisesti. Yhdistys katsoo, että nämä yhteensovittamismahdollisuudet ovat riittävät hankkeen vaikutusarvioinnin sujuvaksi hoitamiseksi.

Näin ollen Ympäristövaikutusten arviointiyhdisty Yva ry katsoo, että arviomuistion kohdassa 8.1. esitetylle muutokselle ei ole tarvetta, eikä sen toteuttamisesta olisi hyötyä.

Oletteko tunnistaneet väylälaeissa muita muutostarpeita kuin arviomuistiossa käsitellyt?

-

Muut huomiot

-

Riikonen Janna
Yva ry